

"יש צדיקין באומות שיש להם חלק לעולם הבא" תוספתא סנהדרין י"ג ב'

כלומר ישנם חסידי אומות העולם וצדיקי אומות העולם לשניהם לפי המסורת היהודית-

חלק לעולם הבא. חסידי אומות העולם נקראים אלה המקבלים עליהם את עול שבע מצוות

בני נח ונוהרים בהן ככתוב ברמב"ם הלכות מלכים: כל המקבל שבע מצוות ונוהר לעשותן

הרי זה מחסידי אומות העולם ויש ללו חלק לעולם הבא"רמב"ם הלכות מלכים פ"ח ה"י"א),

לעומת זה צדיקי אומות העולם הם לפי עניות דעתנו אלה שהוכיחו זאת במעשים ממש.

כפי שנאמר "כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא" סנהדרין.

בימי חשובן נפש בעקבות הקשקים הדיפלומטיים שנחתמו בין כס הקדוש לבין מדינת

ישראל זו הפעם הראשונה לאחר אלפיים שנה כמעט....

נספר על אחת מצדק אומות העולם נזירה צרפתית שהצילה נפשות בישראל וקלבה בחודש

אוקטובר השנה את "אות חסידי אומות" ביד ושם בנוכחות שבע נשים כולן ניצולות

מלחמת העולם השנייה ביניהן חברת קבוץ הדתי רחל רייך.

לוטה (רחל) רייך נולדה בשנת 1927 בגרמניה בשנת 1938 בהיותה בת 11 נשלחה לבדה

לצרפת ~~למחנה קונצנטרציה~~ בחסות או.סי.אי. ארגון שתמך בילדים נצרכים, היא נטלטה בין עשרות

מוסדות הורי נשלחו באותו זמן למחנה עבודה בדרום צרפת. ויוחא מאוחר ניספו באוש-

ויץ אחיה היחיד נשדג. בהיותה כבת 15 הגיעה למנזר השייך למסדר "המשפחה הקדושה"

ובו שהתה כעשרה חדשים. חודש לאחר הפלישה האמריקאית לצרפת נלקחה לטולוז ומשם ביוני

הגיעה דרך הפירנאים לספרד. ~~לקחה/קטגוריה/קטגוריה~~ שארן עשרה ימים ארבעהחדשים מאוחר

יותר הפחיגה לארץ בקבוצה של 250 חלוצים צעירים וביניהם לוטה (רחל) אחרי שבוע בבית

צעירות מזרחי בירושלים, הצטרפה לוטה לחברת הנוער בקבוצה יבנה וקסם בהדרכתו של

צורמאל אדמונית, זכתה לנחיתה רכה בארץ.

לוטה לא שכחה את עשרת החודשים בהם שהתה כנערה במנזר בעיקר נשמר הקשר עם האחות

זאן פרנסואז. בשנת 1982 הוענק בפריז אות חסידי אומות העולם לאם המנזר כהוקרה

על פעלו של המוסד. ב-28 באוקטובר 1993 זכתה גם הנסירה זאן פרנסואז לקבל את האות

כאן בירושלים.

מה קרה שזנכרו אחרי 50 שנה להעניק לאחות זאן את ההכרה כחסידת אומות העולם? מה עוד

שאם המנזר כברה את האות לפני 12 שנה?

הדבר קרה לגמרי במקרה תוך כדי שיחה סתימית סיפרה לרחל לוטה אשה שהיא עוסקת בהכנת

תיקים לקבלת אות חסידי אומות העולם, היא תמהה מודע אינני מגישה בקשה למען אותה

נזירה האחות זאן פרנסואז? שהיא מזעירה אותה בהערה כה רבה. היוזמה היתה איפוא של

ג. זבולוני - חסידי אומות העולם

מיד יצרחי קשר עם שלוש נשים החיות היום בישראל שהיו אז נערות בנות 16, שכן המבצע הזה צריך להיות על דעת כולן היענותן לפנייתי היתה נלהבת. סוכם שמאחר רק אני מתוך ארבעתנו, קיימיחי קשר פכתבים רצוף עם האחיות זאן, אקח את הארגון המבצע על עצמי. בביקור נוסף הקליטה האשה את עדותי, ודרשה עדות בכתב של ניצולה נוספת. בערב יום העצמאות הגיע אל רחל מכתב רשמי מיש ושם ובו הודעה שמתוך שבועיים תוגש בקשתנו למתן אות חסידי אומות העולם אל השופט ביילסקי כעבור ששה שבועות קיבלה כל אחת מאתנו העפק של מכתב שנשלח לנזירה זאן בצרפת. ובו הכרה רשמית בפעלה והערכה למעשיה בימי המלחמה לטובת ילדות יהודיות. הנזירה נתבקשה להודיע, באיזה מועד יהיה לה נוח לקבל את האות בפריז. מאחר שלא באה תגובה לפניו זו החלטתי לפנות בעצמי, אל האחיות זאן פרנסן אז שאלתי אותה שתי שאלות: 1. האם יתיר לה הנמזר לבוא לקבל את האות בירושלים? בץ האם פעמוד לה כוחה הפיסי (היא היום בת 77) והנפשי לבוא לרשולים לקבל את האות ביד ושם? אם תענה בחיוב, כתבי לה אנחנו מזמינות אותה על חשבוננו לבוא לישראל, תשובתה הגיעה מייד, נלהבת ונרגשת. מאחר שעשתה מה שעשתה או שלא על מנת לקבל פרס, אלא מתוך התנדבות טהורה, הומנית, לא ידעה כיצד להודות על עצם הבקשה שלנו לקבלת האות. מרגע זה הוחש הקצב, נפגששמו ארבעתנו בתל-אבי, כדי לתכנן את פרק הזמן שניתן לה מן המנזר לביקור בארץ הקודש. שלחנו לה את הפוכנית, שכללה כמובן את המקומות הקדושים לנצרות. הנזירה בקשה במיוחד ש הות ימים אחדים בקבוץ דתי. וכן לראות את ים המלח. בקשותיה היו פנועות מאוד. היא לא ידעה את נפשה כשראתה את כפר נחום, את הר תבור, שם שכתה להשתתף בתפילה ולקבל את "לחם הקדוש" דבר שריגש אותה ביותר. ידיעותיה הרחבות הדהימו אותנו מטפרת רחל לושה, המלווים אותה בטיוליה בארץ. שמות מקומות כמו הר גלעד, קומראן, עוררו בה ריגשה. שכן היא ידעה היטב את כל הקשור למקומות אלה, למרות שרק בשנים האחרונות, הותר במנזרים לקרוא מתוך "הברית הישנה". יום קבלת האות ביד ושם תוכנן לסיום הביקור, כדי שיהווה שיא, ואכן היה זה שיא רגשי, עבורה ועבורנו. "הבנות" שלה, ביד ושם נשאתי דברים בשבחה בשפה הצרפתית גוללתי את פרשת היותנו 17 נעשות יהודיות ללא משפחה חחת חסותה של האחיות זאן, במנזר שבדרום צרפת. את כל זמנה הקדישה לנו אז. היא גרה אתנו באותו החדר עצמו, מאחורי פרגוד, כך שגם בליגות היתה צמודה אלינו עד היום הזה קוראות לנו "הבנות שלי" במנזר היו בסך הכל 12 נזירות, ועבדנו איתן בכל העבודות הנדרשות.

הכיסוי שלנו היה שאנו פליטות מאזור אלזס, שוהורינו נעלמו במאורעות המלחמה, רוב הנזירות ידעו שאנו יהודיות. הסתבר שמלבדנו הסתתרו במנוק עוד כ-15 עד 20 מבוגרים ואנו הבנות אפילו לא ידענו על זה.

השתתפנו במקהלת המנזר בעת התפלה, אך האחות זאן שכיבדה את אמונתנו, הקפידה שבחג הפסחא ניצודר מן התפלה. באמתלה כלשהי, כדי שלא ניאלץ לאכול מ"לחם הקדוש". לעומת זאת משהגיע חג הפסח היהודי עמדה זאן על כך שנאכל לחם ~~שוקק/שוקק/שהוה~~ בימים טרופים אלה את עיקר מזוננו. באומרה שהיא לוקחת על עצמה אתהעבירה זו. ביום בהיר אחד הגיעו הגרמנים למנזר. והנזירות הבריחו אותנו בעוד מועד ליער. להסתתר שם עד שיסת-לקו הגרמנים משם. את כל החפצים היקרים לנו בעלי ערך רגשי או אחר, שהבאנו מן הבית הציעה הנזירה שנחביא. כולם הוחזרו לנו אחרי המלחמה.

הישיעה על הננקת אות חסידי אומות העולם לאחות זאן, הביעה אל שלוששנבנות נוספות שהיו בקשר רצוף איתה במשך כל השנים, והן הזליטו לבוא מארצות הברית ולהצטרף אלינו ארבע הישראליות כדי לכבד את הנזירה שהצילה אותן. "בת" נוספת מקנדה שלחה נכדתה למקס.

האחות זאן חשה כאילו היא חיה בחלום הרי מעולם לא העזה לעלות על הדעת, שחלום כזה הן ביקור בארץ הקודש והן מפגש עם בנותיה אחרי 50 שנה-יוכל אי פעם להתגשם. על קבלו האות כלל לא חשבה אף פעם, ולא סברה שמעשיה בזמן המלחמה ראויים להוקרה, מה שעשתה אז לא העריכה כלל כמעשה גבורה, אלא מעשה הומאני טבעי בהחלט. את האות קיבלה כנציגת המנזר כולו, שכך כל קהילתו עמדה מאהוריה, יש לציין שהאם עשתה מחווה בלתי רגילה כשהעניקה לה שובעיים חופשה, ~~אזא/אמקא/אצא/עא~~ מביין כותלי המנזר על מנת שתוכל לבוא לישראל ולקבל את האות, היא אפילו הציעה לה לממן את הנסיעה אך לא היה צורך בכך, כי הבנות ארבע מישראל ו שלוש מארצות הברית -קנדה, שיתפו פעולה ויחד כיסו את ההוצאה זה המעט שיכולנו לעשות תמורת הצלת חיינו - מדגישה רחל.

הרגשתנו היתה מצויינת אומרת רחל אני אישית הייתי גאה להציג בפניה את משפחתי הענפה, חשנו שאנו שבע הנערות האטופיות והמפוחדות שהיו בזהות שאולה, הפכנו לבני אדם היודעים להעריך את שנעשה לנו, בעיקר גדולה גאוותנו על כך, שלא אנחנו בלבד זכרנו להודות לה, אלא גם זכינו לכך שמדינתנו הכירה באצילות נפשה של הנשרה זאן. הנזירה כאשר בקרה בקבוץ עיין הנציב קבוצה של רחל כולם הודו לה על העזרה שהושיטה לרחל בעת מצוקתה הם התרשמו מחוש ההומור שלה מצניעותה מרוחב האפקים שלה ומידיעותיו המקיפות נאים דברי הנביט ישעיהו שאמר לאנשים כמו הנזירה: ונתתי להם בביתי

ובהזמנתו יד ושם טוב מכנים ומכנות, שם עולם אתן לו אשר לא יכרת (ישעיהו נ"ו ה')

